

Dn. 1 listopada 1934 r.

K O M U N I K A T Nr. 3.**0-04-1 ZARZĄD GŁÓWNY.**

Stowarzyszenie Architektów Rzeczypospolitej Polskiej powstało dla zbiorowego wysiłku ogółu architektów polskich, w celu: wytworzenia warunków, jakie dla rozwoju i postępu architektury w Polsce są niezbędne.

W dążeniu do tego celu S.A.R.P. napotyka na wielkie trudności.

Czasy nasze cechuje przeobrażanie się wszelkich dziedzin życia społecznego. Przeobrażanie to występuje także w zakresie produkcji budowlanej i architektonicznej. Przełom, jaki ta dziedzina pracy przeżywa, na tle aktualnego dla niej przejścia z produkcji ręcznej do produkcji mechanicznej, z pracy rzemieślniczej na pracę maszynową, w dobie niezasymlowania maszyny — szczególnie te trudności pogłębia.

Liczyć się należy z tem, że normy prawne i wykonawcze, jakimi się dzisiejsze społeczeństwo kieruje, przy produkcji budowlanej i architektonicznej, są spuścizną czasów minionych i jako takie przystosowane są tylko do warunków już nieistniejących. Ma to miejsce zarówno w stosunku Państwa do architektury i zadań budowlanych, jak i w prawie budowlanym, szkolnictwie zawodowym średnim i wyższym, w wykonywaniu zawodu architekta i inżyniera i t. p. — Jawnie cechy te występują nazewnątrz w braku koordynacji poszczególnych stron życia budowlanego i zupełnym braku planowego działania.

Nie naszym jest zadaniem tworzenie ogólnych warunków społecznych, w których by powstało rozwiązanie i harmonijne skoordynowanie wszystkich stron życia społecznego.

Zdając sobie jednak sprawę, że czasy obecne są przejściowym etapem, do tego okresu, kiedy rozwiązania te zostaną zrealizowane i uświadamiając sobie, że ewolucyjnym wstępem do tych rozwiązań powinno być nasze działanie,—będziemy dążyli do stopniowej realizacji reformy we wszystkich dziedzinach związanych bezpośrednio i pośrednio z zadaniem celowej i planowej zabudowy naszego Kraju.

W związku z tem deklarujemy, że dążeniem naszym jest:

- 1) reforma prawa budowlanego i norm prawnych wykonawstwa budowlanego w kierunku przystosowania ich do postępu i rozwoju życia budowlanego, z uwzględnieniem przejściowych warunków w zakresie produkcji budowlanej w dobie obecnej, w celu planowej i racjonalnej zabudowy wsi, miast i ich regionów, oraz rozplanowania całego obszaru Kraju, mając jednocześnie na względzie, że Ustawa Budowlana, jako czynnik działania w czasie przejściowym, winna być traktowana jako permanentnie zmienna, w dostosowaniu do ciągle płynnych form życia.

H. 2/53

Reforma ta w dobie bieżącej winna mieć, jako główną wytyczną, dążenie do okiełznania rozwielenionej indywidualizacji na rzecz działania zbiorowego, skoordynowanego i planowo wytyczonego przez Organa Państwowe.

- 2) Reforma zawodowego szkolnictwa wyższego w kierunku nastawienia go na wykształcenie i wychowanie ludzi fachowych, których zadaniem winno być nie zarobkowanie na zdobytych tą drogą uprawnieniach, a na zastosowaniu swych rzeczywistych kwalifikacyj fachowych.

W związku z tem w dobie obecnej dążyć będziemy do przeprowadzenia wyraźnego rozgraniczenia pomiędzy pracą architekta, inżyniera-konstruktora i inżyniera-organizatora i właściwego skoordynowania prac tych dziedzin pracy fachowej.

Zadaniem pierwszego z nich winno być celowe projektowanie organizacji przestrzeni i nadawanie jej architektonicznego wyrazu, w oparciu o świadome stosowanie znanstwa procesów wytwarzania.

Zadaniem drugiego winno być opanowanie i przeprowadzenie pod względem konstrukcyjnym wszelkich ustrojów spotykanych w budownictwie, i umiejętność zastosowania ich przy realizacji konkretnych zadań budowlanych, oraz w produkcji przemysłowej.

Zadaniem trzeciego winna być umiejętność przygotowania i konkretnego przeprowadzenia strony organizacyjnej zadań budowlanych, bądź też przemysłu budowlanego. Jednym z zadań inżyniera tego typu byłoby fachowe i racjonalne prowadzenie przedsiębiorstw budowlanych.

- 3) Reforma szkolnictwa zawodowego średniego w kierunku wychowania i wykształcenia sił pomocniczych przy prawidłowo zorganizowanej pracy w zakresie wykonawstwa budowlanego.
- 4) Reforma polityki finansowo-budowlanej państwa i samorządów w kierunku dostarczenia mieszkań również i dla tych warstw społeczeństwa, które na ich budowę środków nie posiadają, mając na względzie, że realizacja tego zadania winna być nastawiona na masową produkcję.
- 5) Reforma zdeorganizowanego obecnie wykonawstwa budowlanego w kierunku zakładania racjonalnie zorganizowanych wytwórni przemysłowo-budowlanych, z uwzględnieniem zdobytych technicznych doby obecnej, szczególnie przy realizacji zadań typowych, jakie głównie należy mieć na względzie wobec panującej klęski mieszkaniowej, braku lokali szkolnych i t. p. Dążenie do tej reformy powinno uwzględnić zachowanie właściwych ram dla tej pracy rękodzielniczej, która przez przemysł maszynowy zastąpioną być nie może, oraz ewolucyjny przebieg likwidacji wymierających rękodziół.
- 6) Reforma pracy zawodu architekta w kierunku stopniowej likwidacji tego wszystkiego co w dobie obecnej występuje wyłącznie z tytułu zdobytych uprawnień budowlanych, a nie rzeczywistych kwalifikacyj fachowych, oraz w kierunku podniesienia przeciętnego poziomu norm etycznych przy wykonywaniu zawodu, w oparciu o Izby Budowlane lub zastępujące je organizacje zawodowe.
- 7) Dążenie do podniesienia ogólnego poziomu wykształcenia architekta, do stworzenia fachowej krytyki architektonicznej oraz do skoordynowania pracy architekta z pracą plastyków, mając na względzie, że postęp i rozwój sztuk plastycznych nie jest do pomyslenia w oderwaniu od zadań architektury,

Mając pewność, że tylko świadome i planowe działanie może dać w wyniku rezultaty pozytywne, — zwracamy się do wszystkich Kolegów zorganizowanych w S.A.R.P. o przedyskutowanie i przyjęcie zadeklarowanego zasadniczego programu Zarządu Głównego, zajęcie bowiem jednolitego stanowiska przez ogół członków naszego Stowarzyszenia da nam moc działania, jak wierzymy, dla dobra Architektury i Społeczeństwa naszego Kraju.

0-05-1 Sekcja reformy pracy architektonicznej

Zebranie organizacyjne sekcji „reformy pracy architektonicznej przy S.A.R.P'ie odbędzie się w dniu 7 listopada 1934 r. o godz. 19-ej w lokalu SARP'u ul. Czackiego 3—5 m. 28.

Tymczasowy Zarząd Sekcji zaprasza członków założycieli i wprowadzonych przez nich gości.

Porządek dzienny:

1. Sprawozdanie tymczasowe Zarządu.
2. Projekt regulaminu Sekcji.
3. Wolne wnioski
4. Wybór Zarządu

Członkami-założycielami sekcji „Reformy pracy architektonicznej“ są następujący koledzy: Piotr Kwiek, Zofja Łapińska-Dziewulska, Adam Paprocki, Julian Puterman, Romuald Miller, Jerzy Gomuliński, Tadeusz Hoser, Wacław Lipiński, Roman Szymborski, Ludwik Tokar, Nina Jankowska, Maksymiljan Goldberg, Stanisław Brukalski, Aleksander Brzozowski, Stanisław Rotberg, Jan Siwek, Józef Jankowski.

2-04 Konkurs „Jurata“

Oddział S.A.R.P. w Gdyni ogłosił Konkurs na projekt szkicowy hotelu, łazienek, kasyna i pływalni krytej w Juracie z terminem do dnia **15 grudnia 1934 r.** Program i warunki można otrzymać w Biurze S.A.R.P. ul. Czackiego 3-5 m. 28, Warszawa, oraz u Sekretarza Konkursu, inż. St. Filipkowskiego, Gdynia, Kamienna Góra, willa Starża.

2-04 Konkurs na szpital wojskowy w Łodzi.

Departament budownictwa M. S. Wojsk. ogłasza konkurs na opracowanie projektu szkicowego Szpitala Okręgowego w Łodzi, z terminem do dnia **8 stycznia 1935 roku.** Warunki do otrzymania w Sekretarjacie Głównym oraz we wszystkich Oddziałach.

2-04 Konkurs Instytutu Propagandy Sztuki.

Instytut Propagandy Sztuki ogłasza konkurs ideowy na projekt dzieła, któreby dokumentowało ideę czasów dzisiejszych, a swem powstaniem uzewnętrzniało wygląd stolicy.

Pomysł może obejmować: Architekturę, rzeźbę i malarstwo i być traktowany jako dzieło sztuki zupełnie nowe, lub też dopełniające istniejące już dzieła architektury czy też urbanistyki.

Termin nadsyłania prac upływa w dn. 1. II. 1935 r. Program konkursu można otrzymać w I.P.S'ie ul. Królewska 13 w Warszawie.

2-04 Konkurs na plan zabudowania przy ul. Koszykowej w Warszawie.

Fundusz Kwatdrunku Wojskowego ogłosił konkurs na plan zabudowania bloku zamkniętego ulicami, Koszykową, Topolową, Nowowiejską (6 Sierpnia) oraz Suchą w Warszawie z terminem składania prac do dn. 31 grudnia 1934 r.

Program i warunki można otrzymać w F. K. W. Żolibórz ul. Śmiała 31 w godzinach od 10-ej do 12-ej oraz w lokalu S.A.R.P. we wtorki i piątki w godzinach od 17 do 19.

2-09 Bezrobocie

Zarząd Główny, w celu stworzenia ewidencji członków bezrobotnych, prosi wszystkich członków pozostających bez stałego zajęcia umożliwiającego egzystencję, o zarejestrowanie się w swych Oddziałach.

4-01-4 Oddział w Krakowie.

Zarząd Oddziału w Krakowie ukonstytuował się jak następuje:

Prof. arch. Ludwik Wojtyczko — przewodniczący Oddziału, inż. arch. Frydolin Sachse — wice-przewodniczący, inż. arch. Jan Ekielski — Sekretarz, inż. arch. Józef Koniuszewski — Skarbnik oraz inż. arch. Stanisław Juszcyk — bibliotekarz i gospodarz.

4-01-9 Oddział w Toruniu.

W komunikacie Nr. 2 podany skład Zarządu Oddziału w Gdyni jest Zarząd Oddziału w Toruniu, co się niniejszem prostuje.

4-01-10 Oddział w Warszawie.

Dn. 15 listopada 1934 r. o godz. 19.30 w lokalu S.A.R.P. ul. Czackiego 3/5 odbędzie się zebranie miesięczne Oddziału z następującym porządkiem dziennym.

1. Deklaracja Zarządu Głównego w sprawie programu pracy.
2. Sprawozdanie z działalności Zarządu Oddziału.
3. Odczyt kol. kol. J. Chmielewskiego i S. Syrkusa p. t. „Warszawa funkcjonalna — przyczynek do syntetycznego studjum regjonu Warszawy”
4. Wnioski i interpelacje.

4-06 Stulecie Royal Institute of British Architects.

Na uroczystości stulecia Royal Institute of British Architects w Londynie jako przedstawiciel S.A.R.P. został uproszony inż. arch. Jerzy Gelbard.

9-07 Wycieczka na Bliski Wschód.

Polskie Biuro Podróży „Orbis” organizuje w czasie od 18.XII.34. do 15.I.35 specjalną wycieczkę na Bliski Wschód dla inżynierów. [Informacje w Biurze „Orbis”, Warszawa, ul. Ossolińskich Nr. 8.

Sekretarz Generalny

J. ROUBA
inż. arch.

